

Kartuizerswijzenkerkenwereld op essentiële

De kartuizers fascineren door hun radicaliteit. Zelfs de paus voelt zich aangetrokken tot hun extreem contemplatieve leven en bezocht hen vorige maand. Zo konden ook buitenstaanders even binnengluren bij die anders ontoegankelijke kluienzaarsorde. Bij ons ontstopte priester Tim Peeters zich tot hun promotor. Na zijn boek *Gedane zwijgers* (2007) over hun spiritualiteit stond hij nu mee in voor de eerste Nederlandse vertaling van hun leefregel.

EMMANUEL VAN LIERDE | Het bleef onopgemerkt in de media, maar vorige maand bezocht paus Benedictus XVI Calabrië. Hij maakte van de gelegenheid gebruik om langs te gaan bij het klooster van Serra San Bruno. De kartuizers bewaren daar het gebeente van hun stichter, de heilige Bruno van Keulen. Voor hij dat ontzagkelijke bastion betrad, wees de paus erop dat het voor de bevolking een eer is zo'n "spirituele citadel" in haar streek te hebben, "want dat is een kartuizerklooster: een voortdurende referentie naar God".

Angst voor de leegte

Benedictus XVI ging er voor in de vespers en nam alle tijd om een typische kluis van die monniken te bekijken. In zijn homilie stipte hij

het belang aan van zo'n contemplatief oord voor de kerk én de wereld. "Zij wijzen erop dat het spirituele sap dat door deaderen van de kerk loopt en haar tot inzet beweegt, van God komt. Zij laten al het anderelos, om de gemeenschap met God te zoeken", zei de paus.

"In steden is het altijd rumeorig. Stilte is een raar goed geworden. Jongeren zoeken elk leeg moment te vullen met muziek en beeld. Ze hebben schrik van de leegte." Benedictus XVI vrees dat dit leidt tot een mutatie van ons mens-zijn als we niet langer in staat zijn langere periodes in stilte en eenzaamheid doorte brengen. Net daarom zijn kartuizers zo belangrijk. "Zij trekken zich terug in de stilte en de eenzaamheid om in die leegte een volheid te ervaren: de aanwezigheid van God. Door alles te verlaten, neemt

de monnik een groot risico, maar net zo ontdekt hij het essentiële. Door alleen te leven met het broodnodige vindt hij ook een diepe verbondenheid met alle mensen." Die roeping vergt wel dagelijks de nodige tijd, oefening en geduld.

Gewoontebóek

Wie kartuizers zegt, denkt allereerst aan de ermitage van Chartreuse. Bruno van Keulen (1030-1101) was daar met enkele volgelingen begonnen aan het woestijnleven, maar paus Urbanus II had hem gevraagd de Romeinse curie bij te staan. Omdat Bruno bleef aandringen weer in de eenzaamheid te willen leven, kreeg hij daartoe van de paus de toestemming als hij maar in Italië bleef. Zo kwam het dat hij in Calabrië een nieuw kartuizerklooster bouwde: Santa Maria delle Torre, nu Serra San Bruno. Zelf zette Bruno nooit de krijtlijnen of constituties op papier voor dat kluienzaarsleven met enkele momenten van gemeenschapsleven. Het was de vijfde prior van La Grande Chartreuse, Guiigo I

(1083-1136), die de leefregel te boek stelde. Die Coutumes de Chartreuse werden nu in de serie middeleeuwse monastieke werken voor het eerst in het Nederlands vertaald door Guerric Aerden, trappist van Westmalle, en Tim Peeters, priester van het aartsbisdom. Die laatste verdiende eerder zijn sporen met een boek over de kartuizerspiritualiteit, bekroond met de Prijs voor het religieuze boek 2008. Peeters leidt nu de vertaling ook deskundig in. Het voorwoord van de vermaarde kartuizerspecialist James Hogg maakt de wetenschappelijke uitgave van deze leefregel compleet.

Tot op vandaag zijn de Gewoonten het richtinggevende basiscdocument voor het leven van die orde. Net als bij de Regel van Benedictus valt het geslaagde evenwicht op tussen regelgeving en respect voor de vrijheid van ieder individu in zijn spirituele zoektocht en groei.

Al zijn die leefregels eeuwenoud, ze blijven duidelijk inspireren, zowel binnen als buiten de kloostermuren.

Guido de kartuizer,
**Gewoonten. Een leefregel voor kluienzaars
in gemeenschap**, Damon, Budel, 146 blz., € 22,90.
Bestellen kan via www.tertio.be